

POSTANOWIENIE

Dnia 24 kwietnia 2019 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Marek Pietruszyński (przewodniczący)

SSN Andrzej Siuchniński (sprawozdawca)

SSN Barbara Skoczowska

w sprawie **D. L.**

skazanego z art. 287 § 1 k.k. w zw. z art. 294 § 1 k.k.,

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu

w dniu 24 kwietnia 2019 r.,

wniosku obrońcy skazanego o wznowienie postępowania zakończonego

prawomocnym wyrokiem Sądu Apelacyjnego w [...] z dnia 3 marca 2016 r.,

w sprawie II AKa [...], zmieniającym wyrok Sądu Okręgowego w R.

z dnia 21 października 2015 r., sygn. akt II K [...],

na podstawie art. 544 § 2 i 3 k.p.k.

p o s t a n o w i ł:

I. oddalić wniosek obrońcy skazanego o wznowienie postępowania;

II. obciążyć D. L. kosztami sądowymi postępowania o wznowienie.

UZASADNIENIE

Sąd Okręgowy w R. wyrokiem z dnia 15 marca 2013r., sygn. akt II K [...] uniewinnił D. L. od zarzutów popełnienia przestępstw określonych w art. 287 § 1 k.k. w zw. z art. 294 § 1 k.k. Po rozpoznaniu apelacji oskarżyciela publicznego wyrok ten został uchylony przez Sąd Apelacyjny w [...], a sprawa przekazana do ponownego rozpoznania Sądowi Okręgowemu w R., który wyrokiem z dnia 21 października 2015r., sygn. akt II K [...], uznał D. L. za winnego popełnienia ciągu

przestępstw z art. 287 § 1 k.k. w brzmieniu przed 1 lipca 2015r. w zw. z art. 294 § 1 k.k. w zw. z art. 4 § 1 k.k. i wymierzył mu karę 2 lat pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania na okres 3 lat próby oraz karę grzywny w wymiarze 100 stawek dziennych przy przyjęciu, że jedna stawka dzienna wynosi 50 zł.

Po rozpoznaniu apelacji, wyrokiem z dnia 3 marca 2016r., sygn. akt II aka [...], Sąd Apelacyjny w [...] zmienił zaskarżony wyrok w ten sposób, że uchylił orzeczenie o warunkowym zawieszeniu wykonania orzeczonej wobec D. L. kary pozbawienia wolności.

Sąd Najwyższy po rozpoznaniu kasacji wywiezionej przez obrońcę skazanego, postanowieniem z dnia 17 listopada 2016r., sygn. akt IV KK 217/16, oddalił kasację jako oczywiście bezzasadną.

W dniu 9 stycznia 2019r. do Sądu Najwyższego wpłynął wniosek obrońcy skazanego o wznowienie ww. postępowania. Uzasadniając wniosek obrońca podniósł, iż po wydaniu orzeczenia ujawnił się nowy dowód w postaci opinii sporządzonej przez eksperta z zakresu informatyki M. H. wskazujący na to, że skazany nie popełnił przypisanego mu przestępstwa. Ponadto wskazał, że w dniu 24 lutego 2018r. w B. zatrzymano obywatela Ukrainy, hakera komputerowego i istnieje wysokie prawdopodobieństwo powiązania jego sprawy ze sprawą skazanego z uwagi na zbieżności odnośnie charakteru i miejsca zarzucanych mu czynów. Nadmieniał również, że w przedmiotowej sprawie złożył stosowny wniosek do Prokuratury Rejonowej dla miasta R. o podjęcie działań celem wznowienia niniejszego postępowania.

Powołując się na te okoliczności, obrońca skazanego wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania właściwemu sądowi.

Prokurator Prokuratury Krajowej w piśmie z dnia 5 lutego 2019 r. wniósł o oddalenie przedmiotowego wniosku.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Wniosek obrońcy D. L. nie jest zasadny.

Zgodnie z dyspozycją przepisu art. 540 § 1 pkt 2 k.p.k., który reguluje podstawy do wznowienia postępowania karnego, postępowanie sądowe

zakończony prawomocnym orzeczeniem wznawia się, jeżeli po wydaniu orzeczenia ujawnią się nowe fakty lub dowody wskazujące na to, że skazany nie popełnił czynu albo czyn jego nie stanowił przestępstwa lub nie podlegał karze. W orzecznictwie Sądu Najwyższego wskazuje się, że to skazany, w razie powoływania się na podstawę *de novis*, obarczony jest ciężarem uprawdopodobnienia zasadności wniosku o wznowienie postępowania, skoro wcześniej prawomocnym wyrokiem skazującym obalone zostało domniemanie niewinności. Nie wystarczy zatem samo powoływanie się przez autora wniosku na nowy fakt czy dowód, ale powinien on przedstawić co najmniej tzw. dowód swobodny świadczący o błędności skazania (*por. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 19 kwietnia 2007 r., II KO 60/06, OSNwSK 2007, poz. 875; z dnia 15 kwietnia 2008 r., II KO 84/07, LEX nr 393907*). Sąd Najwyższy w utrwalonym orzecznictwie wskazał nadto, iż: „Postępowanie karne nie podlega wznowieniu w razie zgłoszenia we wniosku jakichkolwiek wątpliwości co do trafności zapadłego rozstrzygnięcia, ale jedynie wtedy, gdy owe nowe fakty lub dowody w sposób wiarygodny podważają prawdziwość dokonanych ustaleń faktycznych, a więc, że zachodzi wysokie prawdopodobieństwo, iż po wznowieniu postępowania zapadnie orzeczenie odmienne od orzeczenia poprzedniego” (*por. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 15 grudnia 2015 r., V KO 65/15, LEX nr 1938695; z dnia 24 maja 2016 r., V KO 29/16, LEX 2044502*).

W ocenie Sądu Najwyższego tego rodzaju sytuacja, przynajmniej w obecnym stanie dowodowym, nie zachodzi w przedmiotowej sprawie. Powoływane przez obrońcę - we wniosku o wznowienie postępowania - okoliczności nie wskazują bynajmniej, że noszą one cechę nowego faktu lub dowodu wskazującego na to, że skazany nie popełnił przypisanego mu przestępstwa albo czyn jego nie stanowił przestępstwa lub nie podlegał karze. W szczególności nie jest takim dowodem załączona do wniosku opinia prywatna sporządzona przez biegłego M. H., który przy jej opracowywaniu bazował w całości na materiale dowodowym ujawnionym w niniejszej sprawie. Po pierwsze, wnioskodawca nie wykazał, iż skazany nie miał możliwości przedstawić tego dowodu w postępowaniu przed sądami orzekającymi w jego sprawie. Po drugie, ten dowód został zaoferowany przez wnioskodawcę już przy wcześniejszym, bo

złożonym 23 marca 2018r., wniosku o wznowienie postępowania, który został skutecznie cofnięty; wolno domniemywać zatem, że nie był oceniany przez samego wnioskodawcę jako na tyle doniosły, by oczekiwać uwzględnienia wniosku.

Po trzecie i najważniejsze; najzupełniej trafnie wywodzi prokurator w odpowiedzi na wniosek, że opinia biegłego H. nie wskazuje na okoliczności wcześniej sądom orzekającym w sprawie nieznane, a ponadto jej treść w zakresie możliwości dowiedzenia wnioskodawcy dokonania czynności polegających na „przełamaniu zabezpieczeń kont klientów C. w N.” nie ma w sprawie znaczenia, skoro nie przypisano skazanemu czynności **sprawczych** w tym zakresie.

Jak gdyby poza percepcją autora wniosku wydaje się pozostawać, że skazanemu L. przypisano działanie we współsprawstwie z innymi nieustalonymi osobami i wynika to w sposób nadzwyczaj oczywisty z rozważań sądu pierwszej instancji wskazującego na str. 21 uzasadnienia (k 1904 akt). Stwierdzono tam „oczywiście to nie oskarżeni samodzielnie przełamali zabezpieczenia i doprowadzili do zmiany zapisów danych informatycznych w konsekwencji których doszło do przekazania nie autoryzowanego (przelew) środków finansowych z rachunków bankowych na konto walutowe G. sp. z o.o. Te czynności wykonała inna nieustalona osoba, jednakże oskarżeni mieli pełną świadomość, że takie czynności zostaną dokonane i na skutek ich wykonania środki zostaną przebrane na konto G. sp. z o.o. W tym celu założyli rachunek prowadzony w USD”. Oczywistym więc jest, że skazanemu L. przypisano działanie we współsprawstwie, w wypadku którego sposób zawarcia porozumienia nie jest sformalizowany; w szczególności może ono nastąpić w sposób konkludentny zaś istotna jest tu jedynie świadomość wspólnego działania występująca u poszczególnych sprawców co do wszystkich elementów znamionujących dany typ przestępstwa umyślnego. To zaś zostało ustalone w wyniku przedstawionej przez sąd pierwszej instancji w uzasadnieniu oceny dowodów, zaaprobowane w toku kontroli odwoławczej i nie podważone skutecznie w drodze zarzutów kasacyjnych. Skoro zaś tak, to tym bardziej oczywistym staje się, że opinia biegłego H. dotycząca wielowariantowości sposobu w jaki nieustalona osoba miała dokonać przełamania zabezpieczeń bankowych nie ma w sprawie żadnego znaczenia (znaczenie mogłyby mieć tu dowody wprost pozwalające na ustalenie, kto, i w jaki sposób tego dokonał i to o ile prowadziłoby

to równocześnie na wykluczenia współsprawstwa skazanego L.). W tym kontekście, nieporozumieniem są także twierdzenia wnioskodawcy, jakoby niemożność ustalenia, w jakim kraju dokonano operacji prowadzących do przełamania zabezpieczeń znosi kognicję sądów polskich do orzekania w sprawie. W tej mierze wystarczy odwołać się do trafnych wywodów zawartych w odpowiedzi prokuratora na wniosek wznowieniowy. Waleru „nowego dowodu” nie można także przydać wskazanej we wniosku okoliczności zatrzymania hakera komputerowego – obywatela Ukrainy bowiem fakt ten sam w sobie niczego nie dowodzi zaś dywagacje o wysokim prawdopodobieństwie powiązania go ze sprawą skazanego, jako mającym wynikać jedynie ze sposobu działania tej osoby i miasta w jakim to działanie miało mieć miejsce, nie zasługuje na poważniejsze potraktowanie. Dlatego, rzeczywiście w tej mierze „ewentualna materializacja domniemań wnioskodawcy będzie mogła stanowić przedmiot rozważań wszelako nie na gruncie niniejszego postępowania” – cytata z odpowiedzi prokuratora. Bez znaczenia w sprawie pozostaje wreszcie i to, że złożony został wniosek do Prokuratury Rejonowej dla miasta R. o podjęcie działań celem wznowienia postępowania, skoro ewentualne postępowanie w tym zakresie ma charakter autonomiczny względem przedmiotowego zaś wniosek prokuratora o wznowienie postępowania jak dotąd do Sądu Najwyższego nie wpłynął. Zresztą, generalnie rzecz oceniając, zaoferowane we wniosku „nowe dowody”, mogłyby co najwyżej, gdyby nawet miały rzeczywiście, co na obecnym etapie jest wykluczone, potwierdzić okoliczności oczekiwane przez wnioskodawcę, i tak nie prowadziłyby do stwierdzenia o wystąpieniu przesłanki wznowieniowej z art. 540 § 1 pkt.2 lit. b k.p.k. Gdyby bowiem uznać, że działanie skazanego nie wypełnia znamion przestępstwa z art. 287 k.k. to, w świetle dokonanych w sprawie ustaleń faktycznych, wypełniałoby ono znamiona, popełnionego w warunkach współsprawstwa przestępstw z art. 286 k.k. lub z art. 291 k.k., które są zagrożone przecież karą surowszą lub określoną w identycznych granicach.

Wreszcie, podjęta przez obrońcę skazanego próba uzupełnienia wniosku o wznowienie, poprzez wskazanie na nowy, dodatkowy dowód w postaci postępowania karnego o przestępstwo składania fałszywych zeznań wytoczonego przeciwko osobie będącej świadkiem w sprawie karnej skazanego (M. K.) jest

chybiona, bowiem okoliczność ta (przez ewentualny wyrok skazujący M. K.) może w przyszłości dopiero stać się podstawą dla wznowienia postępowania ale z przesłanki z art. 540 § 1 pkt. 1 k.p.k. tj. poprzez wykazanie, iż w związku z postępowaniem przeciwko skazanemu dopuszczono się przestępstwa i istnieje uzasadniona podstawa do przyjęcia, że mogło to mieć wpływ na treść wyroku go skazującego.

Mając to wszystko na uwadze orzeczono jak w postanowieniu, przy czym o kosztach związanych z postępowaniem wznowieniowym orzeczono na podstawie art. 639 k.p.k.